

Vad behöver göras för att nå de uppsatta målen om fossilfria transporter 2030 och klimatneutralitet 2040?

Nedan följer en redogörelse av samtliga förslag som identifierades under den idégenererande workshop som genomfördes 2019-09-16. Förslagen presenteras under fem fokusområden (transporter och resande, klimatsmart mat, hållbar konsumtion, energi- och resurseffektiv bebyggelse och markanvändning, energiförsörjning) samt området övrigt.

1. Transporter och resande

1.1. Klimatsmart vardagsresande där fler väljer att gå, cykla och åka kollektivt

- 1) Bilpooler
- 2) Premiera gång, cykel och kollektivt på bekostnad av fossila fordon
- 3) Betala cyklisterna
- 4) Öka takten på utbyggnaden av gång- och cykelvägar
- 5) App för att hitta skjuts eller passagerare inom kommunen
- 6) Kommunen lånar ut el cykel, cykelvagnar till invånarna
- 7) Uppmuntra och skattesubventionera bilpooler
- 8) Gratis kollektivtrafik
- 9) Kommunalt bussbolag och utöka busstrafiken
- 10) Förbättra trafiklösningar för pendlare från Ax till Limpa
- 11) Kommunbussar som går runt Strängnäs – Merlänna – Åker – Läggesta – Strängnäs
- 12) Cykelbana från Strängnäs – Mariefred – Stallarholmen – Åker Styckebruk
- 13) Genomför cykelplanen (t ex cykelväg till Merlänna)
- 14) Kommunen kan arbeta mer med nudging och att underlätta för invånare att göra hållbara val
- 15) Ändra företagstänk – utnyttja immaterialrättens kapacitet. Ändra normer.

- 16) Kommunal bil pool – låna ut era bilar till invånare när de inte används.
- 17) Cykel- och gångvägar
- 18) Cirkelbusslinje – Strängnäs – Åker – Stallarholmen – Mariefred
- 19) Köp in elcyklar med stor korg/vagn för uthyrning/utlåning.
Möjliggör storhandling i Solberga utan bil
- 20) Organisera/uppmuntra till färre bilresor till skolan. Gå/cykla tillsammans. Vem: Skolorna/Föräldrar
- 21) Ljustavlor m cykelpassager (som E-tuna)
- 22) Fler fungerande cykelpumpar och parkeringar
- 23) Logistik i varutransporter – vem: företag
- 24) Vid en stadsplanering planera för 1 gående 2 cyklister 3 kollektivtrafik 4 bilar istället för tvärtom
- 25) Bättre belysning, vägar, skyltar i hela kommunen för cykel och gång. Hyr-din-egen-cykel stationer
- 26) Friskolor har ökat biltrafiken. Kommun + invånare
- 27) Hjälp varandra i vardagslogistiken – samåk – samkör ALLA

1.2 Accelererad omställning till energieffektiva och fossilfria fordon

- 28) Trådbussar i lokaltrafiken
- 29) Nya möjligheter till alternativa bränslen – tankstationer
- 30) Bättre bilnyttjande. En bil används 5% av tiden (forskningsprojekt kommunerna)
- 31) Fördelaktigt att köpa elbil (billigare) näringsliv – stat
- 32) Beakta/värdera den miljöpåverkan som batteriprodukter ger.
Jordartsmetaller mm
- 33) Elbilpooler – inga egna bilar!
- 34) Någon typ av bonus för dem som avstår från fossila fordon – kommunen
- 35) Infrastruktur för laddning av fordon
- 36) Taxibilar: Upphandla ett bolag som kör m elbilar
- 37) Underlätta för bilpooler
- 38) Elbils abonnemang till alla invånare för att slippa äga en elbil
- 39) Laddstolpar
- 40) Samarbeta med t ex OKQ8 – kan de ta in el/hybrid bil pool till oss
inv

1.3 Effektiva varu- och persontransporter

- 41) Bättre busslinje – t ex Larslunda, Solberga Bussbolag + kommunen
- 42) Utveckla cykelbanor och nätverk över kommunen
- 43) Utökad kollektivtrafik
- 44) Ökad busstäthet och använd mindre bussar/beställningsfunktion mellan kommundelarna
- 45) Utnyttja kommunens fossilfria bilar – hyr ut under helger?
- 46) Skapa förutsättningar för att dela transporter
- 47) Undersök varför hur, vart vi i kommunen åker bil. Kan vi göra detta på ett annat sätt?
- 48) Kommunen kan tillsammans med Solberga organisera gratis lån av transportcyklar
- 49) Bidra till användning av autonoma fordon för att minska antal bilar/person. Alla behöver inte en bil var dagligen och när man väl behöver en är det bättre att låna ut bilpool eller liknande. Företag måste utveckla, stat skapa förutsättningarna. Invånare våga vägra bil.
- 50) Upphandla nya tjänstelösningar för transport – innovationsupphandling
- 51) Om kommunen vill vara pendlarort – gör det möjligt att pendla klimatsmart
- 52) Uppmuntra idéburen verksamhet
- 53) Småbussar med högre frekvens
- 54) Alltid se till att transport är "full" med människor/varor. Vem: alla

1.4 Klimatvänliga möten och semestrar

- 55) Inrikes flygförbud för kommunens anställda och förtroendevalda
- 56) Utveckla resecentrum till en attraktiv pendlarhub = minskade resor – mer tid - hållbart
- 57) Utöka energirådgivningen till klimatrådgivning – privatpersoner: företag t ex tågresor, mat, transporter mm
- 58) Kommunen föregår med gott exempel. Tåg istället för flyg till Karlshamn
- 59) Fler telefonmöten o dyl

- 60) Fler kollektiva transporter/anordning av gem. trsp till konferensanläggningar i kommunen
- 61) Energivänliga lägerskolor för elever.....
- 62) Underlätta med aktiviteter under den mörka och kalla årstiden.
Hemestra
- 63) Fler digitala möten och mötesplatser
- 64) Uppmuntra till digitala möten.
- 65) Kommunen kom ut i kommundelar (alt via Skype)
- 66) Lättare att plugga hemifrån
- 67) Satsa på digital teknik för möte, inom kommunen och med andra aktörer/partners
- 68) Fler möten i fjärrform modell Skype. Förvaltningen kan hålla seminarier och lära medborgarna hur man gör och vilka former som finns.
- 69) Alla arbetsplatser kan använda sig mer av digitala möten.
- 70) Individen kan välja semester mål närmare. Kommunen och företag kan hjälpa genom att visa vad som finns att upptäcka i vår närhet.
- 71) Upprusta sevärdigheter, badplatser o s v för att öka semestervärdet i vår egna kommun.
- 72) Möjliggör för pendlare att arbeta "hemifrån" gm ett ställe med konf utr öppet för alla. Lägg mer i kommunen
- 73) Arbetsgivare – extra semesterdagar för den som avstår flyg.
- 74) Reserådgivare a la klimatrådgivare. Vem:kommunen

2. Klimatsmart mat

2.1 Minskat matsvinn

- 75) Illustrera och gör visuella bilder av matsvinnet och visa framförallt skolbarnen för att de ska få ökad insikt.
- 76) Påverkan, utbildning i skolor och förskolor om att ta lagom mängd mat
- 77) Förbjud matsvinn – se Frankrike. Ge hellre bort överbliven mat.
- 78) Hur kan vi använda matsvinnet? Vem: organisationer, mataffärer, restauranger med mera

- 79) Lagar och regler motverkar kommunens (och andras) vilja att sänka överbliven mat exempelvis.
- 80) Laga endast populär mat, ej efter mode.
- 81) Kretslopptänk
- 82) Matvaror i butiker som går ut, ge till hemlösa. Ej släng. Även mat från t ex skolor som blir över. Butiker och skolors ansvar.
- 83) Jag saknar viltkött som klimatsmart mat.
- 84) Lokal restaurang som bara använder "överblivna" råvaror från våra matbutiker (som retaste i Stockholm)
- 85) Hur kan vi rädda maten? Vem: affärer, skolor, kommun, restaurang
- 86) "Realisera" överbliven mat från skolmatsalar och motsvarande
- 87) SEVAB skickar statistik via SMS om vikt på avfall till privatkunder. Kan det bli en tävling?
- 88) Ökad användning av vilt
- 89) Systematisera insamling av frukt på hösten
- 90) Livsmedelsbutiker och affärer kan skänka överbliven frukt till skolorna som de kan göra juice av till eleverna.
- 91) Hur mycket slängs nu? Kunskap. Vad kan vi göra istället? Samla kreativa individer/förebilder utifrån Strängnäs.

2.2 Främja hållbart lantbruk

- 92) Handla mer medvetet i dialog med matproducent – lokalt – eko och efter utbud typ "REKO".
- 93) Starta matkooperativ. Köpa in ekologiska produkter. Non-profit (individen) i varje kvarter
- 94) Mer CSA (community supported agriculture)
- 95) Lyssna på bönderna – vad behöver de för att kunna ställa om?
- 96) Köp endast från svenska bönder
- 97) Stöd all jordbruksnäring i hållbarhet (inkl stall&ridskolor, hunddagis mm)
- 98) Öka kretsloppet av växtnäring
- 99) Större saluhall för bönder
- 100) Förenkla hanteringen av vildsvinskött
- 101) Agrisilvikultur, jordbruk, skogsbruk & djurhållning tillsammans
- 102) Arbeta med kretsloppet, återföring av biomassa

- 103) Gynna bönderna och andra närproducerade aktörer i kommunen. Samarbeta med affärer och företag i övrigt.
- 104) Handla mer råvaror av lokala jordbrukare
- 105) Skjut av vildsvinsstammen
- 106) Klimatrådgivning till lantbrukare
- 107) Genmodifiering kan gynna produktion av livsmedel/ och med mindre miljöpåverkan.

2.3 Mer vegetariskt på tallriken

- 108) Bara veg i skolan. Varför inte? Utöka culinary crafts programme föregångare för veg + lokalt och respekt för mat
- 109) Medborgare och företagare satsa på groddning
- 110) Kunskap + inspiration om veg mat till invånarna. Vem: organisationer och kommun
- 111) Styra med upphandling. Endast veg. kost i skolor och omsorg
- 112) Skolan. Ge eleverna kunskap/engagemang/mening och ge möjlighet att förstå var maten kommer ifrån. De kan i sin tur påverka sin familj & omgivning
- 113) Låt inte växtskyddsmedel ersättas av ökad diselförbrukning
- 114) Förvaltningen (kostenheten) kan hålla enkla demonstrationer av vegetarisk matlagning med provsmakning för medborgarna som inspirationskälla och föredöme
- 115) Ta bort vegetarisk mat, den är inte klimatsmart
- 116) Möjlighet att odla själv. Kolonilotter utan avgifter
- 117) Spola mjölken i matbespisningen i kommunen

2.4 Livsmedel efter säsong

- 118) Handla mer råvaror av lokala jordbrukare
- 119) Marknad med lokala matleverantörer på torget i Strängnäs
- 120) Inköp – efter årstid och så närodlat som möjligt
- 121) Är mer vegetariskt i familjen (individens ansvar)
- 122) Engagera restauranger/pizzerior/barer/handel klimatsmart mat som hållbar affärsidé
- 123) Använd Visholmen som marknadsplats för köp&salj från privata trädgårdar
- 124) Livsmedel efter säsong och från svenskt
- 125) Ät svenska produkter efter säsong

- 126) Invånare – köp mer närproducerat
- 127) Kommunala odling – kommunala verksamhet
"kommunbonde"
- 128) Finansiera större försök med permakultur, Kommun, akadem, EU?
- 129) Att skolbarn jobbar med konkreta miljöprojekt (skolan)
- 130) Använd Visholmen. Café. Lokal finns privatpersoner kan sälja sina produkter
- 131) Göra konsumenterna mer medveta om produktionskedjan (skola m fl)
- 132) Är inte bananer på hösten, ät svenska äpplen. Gör äppelmos
- 133) Ät rökt bäver, rädda skogen och bävrar. Pruta inte metan

3. Hållbar konsumtion

3.1 Minska inköp av nytillverkade produkter, men öka andelen mer hållbara produkter och tjänster.

- 134) Fritidsbanken är på gång! Öppnar i höst
- 135) Ta tillvara produkter (inredning, hushållsmaskiner vid ombyggnad odyl)
- 136) Byt ut plasten inom hela kommunen (där det är hållbart)
- 137) Fritidsbanken eller ute vid Solberga. Verktyg + annat också.
Var där alla letar prylar + kan lämna
- 138) Hållbar ekonomi – gäller även hantering av humankapital i kommunen.
- 139) Strikta regler för kommunala inköp.
- 140) Ställ hårdare kvalitetskrav på varor.
- 141) Kräv bättre/längre garanti på kapitalvaror
- 142) En kommunal Re-tuna i anslutning till Kvitten
- 143) Återbruk av all kommunal utrustning o möbler – förbjud nyinköp om begagnade alternativ finns. Belöning till den som avstår från konsumtion
- 144) Utbilda unga i att inte konsumera utan tänka hållbart t ex skolor

- 145) Skapa ett re-make center – ökad återanvändning (företagare i samverkan)
- 146) Klimatsmart höstmarknad! (inget plastskräp till salu)
- 147) Se till hållbarheten vid kommunernas inköp

3.2 Hållbar delning av saker och ytor

- 148) Upplåt Lännaskola för remakt och sharing aktiviteter
- 149) Inspirera invånare att dela saker Vem: Kommun/org
- 150) Köp på secondhand eller låna/hyr
- 151) Planera in delning av lokaler vid nybyggnation/renovering'
- 152) Hyr av kommunen
- 153) Hyr/låna verktyg och maskiner i stället för att köpa
- 154) Initiera/uppmuntra bytesmarknader "fritidsboden"
- 155) Permentera och utöka fritidsbanken – kommun
- 156) Upplåt lokal och hjälp med kompetens för att lära ut vardagsreparationer - kommun/studieförbund?
- 157) Dela med grannar
- 158) "Makers place". Yta för gemensam kreativitet
- 159) Ökad sopsortering även i fler familjefastigheter
- 160) Starta fler "utlåningsbanker" både kommunala och andra aktörer
- 161) Möjliggöra för bilpooler
- 162) Bilpool och andra moderna mobilitets-tjänster
- 163) Stadsodlingar

3.3 Förläng livet på saker och erbjud infrastruktur för återanvändning

- 164) Upplåt Lännaskolan för remakt och sharing aktiviteter
- 165) Satsa på att få föreningar att sälja sina kläder/redskap etc begagnat inom kommunen
- 166) Laga saker/kläder i möjligaste mån. Kan skapa nya arbetstillfällen
- 167) Ny lagstiftning om kvalitet och hållbarhet
- 168) Anlägga ett ReSträngnäs i samarbete med Retuna istället för att köpa nytt
- 169) Informera i skolorna/förskolorna kring effekten av "slit&släng"
- 170) Systuga där man kan laga kläder och annan textil
- 171) Lokala verkstäder i alla bostadsområden

- 172) Informera om möjlighet att lämna till Retuna (container)
- 173) Skapa ett återvinningscentrum (typ Retuna) i kommunen
- 174) Kommunen arbetar mer cirkulär ekonomi genom att det numera står i vår flerårsplan. Avtal och regler kan ställa till det men vi jobbar på det och försöker hela tiden komma med nya idéer och förslag.
- 175) Fritidsbank/låna av varandra på många platser (verktyg, gräsklippare etc)
- 176) Varuhandelns lokalisering
- 177) Skapa "tryck" mot industri och tillverkning så att produkter blir mer hållbara (aktuell diskussion)
- 178) Renoveringsverkstad av kommunen
- 179) Cirkulär ekonomi

3.4 Hållbara finanser

- 180) Allt kommunalt stöd till hållbart nyföretagandebart
- 181) Bygg kompetens om hållbar tillverkning (stål, betong, läkemedel....) kommunalt civilsamhälle. Näringsliv
- 182) Sälj avfall och återvunnet materiel för att kunna göra nya nödvändiga inköp
- 183) Kommunal ekonomi – prioriteringar – investeringar
- 184) Projekt med nyföretagarcentrum för att främja nya företag – cirkulär ekonomi och delningsekonomi
- 185) Tänk cirkulär ekonomi....från början vid inköp
- 186) Social infrakstruktur

4. Energi- och resurseffektiv bebyggelse och markanvändning

4.1 Flexibel, sund, energi- och resurseffektiv ny bebyggelse

- 187) Uppmuntra byggnation av ekobyar/renovering av byar till ekobyar
- 188) Bygg i trä
- 189) Krav på passivhus för alla nya områden
- 190) Bygg i trä, växthus på tak och balkonger

- 191) Energieffektiva kommunala byggnader, bostäder, både byggnader och boende/verksamma
- 192) Förlägg ny bebyggelse där många besökare ska ses på centrala platser (för att minska avstånd och transporter) eller nära kollektiva färdmedel
- 193) Kravställa att alla lokaler och bostäder som ges bygglov i kommunen måste ha lägst miljöklass silver
- 194) Välja lokala aktörer (LOU) Vem:kommunen
- 195) Engagera regionen/privata vårdcentraler att bidra till nollutsläpp/klimatneutral
- 196) Trähus med solceller
- 197) Bygg mer trähus, stora
- 198) Utred hampa som byggmateriel
- 199) Passivhus och trähus i markhänvisning och bygg planer till nära 100%

4.2 Renovering och omställning av befintlig bebyggelse

- 200) Solceller
- 201) Stöd mer solceller
- 202) Laddstolpar, reservera mark
- 203) Använd de nedlagda skolorna på landsbygden för hållbara initiativ kommuncivilsamhälle näringsliv
- 204) Påverka industri lagd i Strängnäs med produktion cement – stål osv att nolla sitt Co utsläpp
- 205) Inventering av "ödehus" som kan säljas och förädlas till bostäder eller verksamhetslokaler

4.3 Markanvändning

- 206) Rädda matjorden – förbjud handelsgödsel. Använd biokol
- 207) Ta bort asfalten. Ersätt med grus som dränerar
- 208) Plantera fler träd, blandskog
- 209) Varför bygga nytt i centrum när tillväxtnoderna avfolkas?
Kommer privata aktörer
- 210) Öka skogsarealen Gran på alla gräsmattor
- 211) Bättre förvaltning och ekologisk helhet
- 212) Gärna högre hus i stadskärnorna för att utnyttja mark mer effektivt

- 213) Kolonilotter. Sjövatten till alla
- 214) Markanvisningar, ÖP, detaljplanering, markförsäljning.
Villkora dem noll Co utsläpp

4.4 Transporteffektivt samhälle

- 215) Välja lokala aktörer (LOU) Vem: kommunen
- 216) Samhällsplanera utifrån delningssamhället (dela fordon, elfordon osv) och kollektivtrafik
- 217) Fler laddplatser och färre parkeringar. Underlätta för alternativa transporter/stöd vid handel t ex
- 218) Bilpool
- 219) Infrakstruktur för fossilfria transporter
- 220) Inkludera framtida mobilitetstjänster i planer för nya bo – stadsområden
- 221) Verka för reducerande ban-avgifter

5. Energiförsörjning

5.1 Fjärrvärme och el

- 222) Tidstariffer. Olika pris vid olika tider på dygnet. Max förbrukning
- 223) Sänka inomhustemperaturen
- 224) Hur kan jag som invånare spara el? Kommun/SEVAB Tävling
- 225) Sänk inomhustemperaturen max 20 grader enligt kommunal ordningsstadga
- 226) Fossilfri el vem: SEVAB
- 227) Visualisera effekten av energi/el förbrukning öka vs minska
- 228) Automatisk släcktekniker för elen i hemmet både belysning och elektronik

5.2 Småskalig förnybar el- och värmeproduktion

- 229) Puffa för privatiserad vindkraft och solkraft i kommunen.
Näringsliv kommunen civilsamhälle
- 230) Ökad sol och vindkraft ökar Sveriges utsläpp
- 231) Solenergi – kommunen ska supporta solenergibolag el egen
"sol-park"
- 232) All nybyggnation ska ha solceller

- 233) Solceller, energilagring vid all nyproduktion och renovering.
Kommunen kan lyfta i planarbetet
- 234) Ordna träffar för erfarenhetsutbyte/tips för att sätta solceller på sitt tak. Kommun + näringsliv + föreningar
- 235) Cirkulär ekonomi i kommun och företag
- 236) Kommunförvaltningen kan anordna /utbilda medborgarna mer kring användning av solcellsenergi, vindkraftverk, bergvärme mm – fler medborgare installerar

5.3 Drivmedelsproduktion och distribution

- 237) Underlätta för lokal biogas – produktion
- 238) Se över patent, standard och ackrediteringssystem
- 239) Fler laddstolpar. Biogas mack. Påfyllningsställen för alternativa bränslen
- 240) Ecodriving. Kommun! Organisation utbildning anställd/invånare
- 241) Som individ kan du välja att placera dina pengar i fonder/aktier som bedriver forskning/diver innovation inom olika miljö- och klimatområden. Då bidrar du fast dina pengar "bara ligger där"
- 242) Satsa på nya innovationer
- 243) Vätgasproduktion för elproduktion – laddning av elbilar
- 244) Laddinfrastruktur planeras överallt

6. Övrigt

- 245) Samverka med högskolor och universitet (studenter, lärare och forskare)
- 246) Öka kunskapsnivån hos medborgare/invånare. Online-kurser, seminarier, luncher
- 247) Kommunen informerar invånare bättre om vad som händer inom detta område i kommunen
- 248) Plan för användning och ransonering av grundvatten
- 249) Ta tillvara kommuninvånare med intresse och engagemang för klimatfrågan
- 250) Hur får vi med alla som inte kom idag? Hur kan alla förstå målen? Tex klimatneutralitet

- 251) Analysera kommunen ur ett helhetsperspektiv och identifiera viktiga variabler & parametrar
- 252) Utveckla företagsklimat mot klimatföretag
- 253) Cirkulär ekonomi genom allt förvaltningsarbete
- 254) Sök medel för KLIMAT-klivet
- 255) Skapa strukturella förutsättningar för självförsörjning inom hållbara områden för de som i dag behöver självförsörjning
- 256) Fler odlingslotter = mötesplats + integration
- 257) Uppfinn inte hjulet på nytt. "knyck" alla bra idéer från andra kommuner
- 258) Studiedag på alla skolor kring målen
- 259) Tydlig kommunikation kring klimatfrågan – kolla affärsplan Eskilstuna
- 260) Upphandling; teknikdrivande fokuserar på funktioner
- 261) En nationell digital kunskapsplattform för omställning (kan ju också visa hur det går för det olika ?
- 262) Lyft upp och uppmärksamma goda exempel och insatser på individ företag/kommunal förvaltning
- 263) Människan! Behöver se till att i allt man för känner MENING
- 264) Satsa på att kommunicera det som görs och ska göras för att skapa delaktighet/engagemang och ägarskap av klimatvänligt Strängnäs
- 265) Idégenerering. Jag fick aldrig reda på vad som avses med klimatneutralisering. Inget som vi gör i de olika punkterna påverkar klimatet
- 266) Ros till alla som gör rätt
- 267) Strängnäs går i täten som en hållbar klimatsmart, innovativ kommun. "Framtidens kommun"
- 268) Förenkla för klimatinitiativ via myndighetsutövning t ex bygglov
- 269) Samarbete 4M och Regionen
- 270) Strängnäs bör vara bättre + snabbare på att kommunicera om sitt hållbarhetsarbete. Ni måste sätta ett exempel visa vad ni gör , testar saker. Berätta mer. Ni måste bidra till beteendeförändring. Ni måste "peppa oss" invånare. Att vara med – vara optimistiska. Ni låter så "kommunala"